

Del 2 VA-Policy

VA-Plan Markaryds kommun

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Revidering och uppföljning.....	4
2. Övergripande strategier.....	4
3. Ställningstaganden	5
3.1 Övergripande.....	5
3.2 Allmän VA-försörjning.....	7
3.2.1 Dricksvatten	7
3.2.2 Spillvatten	7
3.3 Enskild VA-försörjning	8
3.4 Dagvatten och skyfall.....	9
3.5 Brand- och släckvatten.....	9

Detta projekt har medfinansierats genom statsstöd till lokala vattenvårdsprojekt förmedlat av Länsstyrelsen i Kronoberg.

1. Inledning

Markaryds kommun ska ha en säker, klimatanpassad och hållbar VA-försörjning som bidrar till utvecklingen av byggnation i kommunen.

VA-policyn är en av tre delar i VA-planarbetet.

VA-planens tre huvuddelar		
VA-översikt	VA-policy	VA-handlingsplan
<ul style="list-style-type: none"> • Nulägesbeskrivning • Beskrivning av befintliga och kommande utmaningar • Uppskattning av vilka behov som finns för att möta utmaningarna • Godkänns av kommunstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Politiska viljeriktningar för att möta utmaningarna • Politisk ambitionsnivå för långsiktig VA-utveckling i kommunen. • Antas i kommunfullmäktige	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdsförslag • Prioriteringar • Ekonomiska behov • Antas i kommunstyrelsen • Vattentjänstplan - antas i kommunfullmäktige

I policyn finns de politiska ställningstaganden som är styrande och vägledande för hur kommunens framtida VA-planeringsarbete ska genomföras och gäller för alla kommunala nämnder och bolag. Målsättningen är att beskriva långsiktiga ställningstaganden och ge tydliga riktlinjer för kommunens VA-försörjning utifrån de behov som identifierats.

Ett mer övergripande mål är att minska miljöbelastningen och därmed möjliggöra för en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling samt att skapa förutsättningar för en utveckling av attraktiva områden för bostäder och andra verksamheter. Att skapa en struktur och framförhållning av VA-planeringen i kommunen är en del av arbetet med att nå dessa mål. VA-policyn ska bidra med förutsättningar för att kunna göra investeringar där de gör mest nytta.

VA-policyns syfte:

- Vara en vägledning för att nå en långsiktigt hållbar utveckling inom vatten- och avloppshanteringen.
- Ange riktlinjer för hur vatten- och avloppsförsörjningen ska lösas inom och utanför VA-verksamhetsområden.
- Bidra till att skydda miljö och hälsa men även främja tillväxt och byggande.

1.1 Revidering och uppföljning

VA-policyn fastställs av kommunfullmäktige.

För att VA-policyn ska vara ett användbart underlag för kommunens arbete med VA-försörjningen och översiktlig planering behöver den hållas aktuell. En översyn av policyn ska ske varje mandatperiod.

2. Övergripande strategier

Markaryds kommun har goda förutsättningar att växa hållbart och förnya och utveckla VA-försörjningen i kommunen i takt med samhällsutvecklingen.

I Kommunens ”Översiktsplan 2030”, som antogs i juni 2022 (KF § 65/2022) har flera ställningstaganden angående VA-försörjningen i samhällsutvecklingen redan fastställts. VA-policyn kompletterar och förstärker flera av dessa ställningstaganden.

Från Översiktsplanen:

”I kategorin vatten ingår både sjöar och vattendrag. Vatten är en viktig resurs att värna både för dricksvatten och för elförsörjning. Vattenkvaliteten ska inte försämrats och riskerna vid över svämningar och skyfall ska minimeras.

- *Säkerställ att åtgärder som görs inom sjöarnas och vattendragens avrinningsområde samt för grundvattentillgångarna inte försämrar vattenkvaliteten*
- *Sträva efter en god vattenkvalitet i samtliga sjöar, vattendrag och grundvattentillgångar.*
- *Samverka över kommun- och länsgränser*
- *Inventera enskilda avlopp för att förhindra att näringsämnen läcker ut och för att förbättra status i sjöar och vattendrag.*
- *Ta fram en klimatanpassningsplan som behandlar både böga flöden, översvämning, skyfall och skyddsåtgärder från Lagans avrinningsområde. För att minska risken för framför allt befintlig bebyggelse bör denna tas fram snarast.*
- *Dagvatten ska i möjligaste mån fördröjas och renas lokalt.*
- *Ny bebyggelse ska inte tillåtas i lågpunkter eller instängda områden i landskapet.*
- *Säkerställ en god drift och underhåll av ledningar och anläggningar för vatten och avloppshantering.”*

3. Ställningstaganden

Ställningstaganden kring kommunens VA-försörjning presenteras gruppvis, utan rangordning och följer strukturen i VA-översikten. I VA-översikten finns mer information om de behov och utmaningar som ligger till grund för ställningstagandena.

3.1 Övergripande

1. Det ska finnas en långsiktig plan för kommunens VA-försörjning som är samordnad med kommunens övriga strategiska dokument. De strategiska dokumenten ska uppdateras kontinuerligt och fungera som verktyg för kommunikation och samarbete såväl inom den kommunala organisationen som med kommunens invånare och näringsliv
2. I VA-utbyggnadsplanen ska samtliga områden i kommunen klassas i någon av följande kategorier utifrån behovet av ändrad VA-försörjning med avseende på miljö- och hälsoskyddsaspekter samt samhällets utveckling:
  - Allmänt VA-område
  - VA-utbyggnadsområde
  - VA-utredningsområde
  - VA-bevakningsområde eller enskilt VA-område.

Det ska vara tydligt och enkelt att förstå vad klassningarna innebär.

3. Klimatförändringarnas effekter ska begränsas genom att anpassa planering och hantering av VA-försörjningen till ett förändrat klimat.
4. Det ska finnas en långsiktig plan för drift och underhåll samt en behovsstyrd förnyelsetakt för att upprätthålla och förbättra VA-anläggningarnas status samt säkerheten i och omkring dem.
5. Den allmänna VA-verksamheten ska ha en förutsägbar taxeutveckling genom långsiktig ekonomisk planering för att klara framtida investeringsbehov i VA-anläggningar och i VA-ledningsnätet.
6. Kommunen ska säkerställa såväl ekonomiska som personella resurser för att kunna arbeta enligt VA-planens målbild och ställningstaganden samt för att genomföra nödvändiga åtgärder.
7. Risk- och sårbarhetsfrågor ska beaktas och hanteras kontinuerligt.
8. VA-anläggningar och VA-ledningsnät ska vara driftsäkra, robusta och ha ett tillfredsställande skydd mot angrepp och sabotage.

9. Inför beslut om planbesked och förhandsbesked ska förutsättningarna för framtida VA-försörjning utredas. Det ska vara tydligt om det finns förutsättningar för och möjlighet till allmän eller enskild VA-försörjning.
10. När det finns möjlighet till samordningsvinster ska kommunen samverka med andra aktörer avseende VA-försörjningen

3.2 Allmän VA-försörjning

3.2.1 Dricksvatten

1. Det ska finnas en vattenförsörjningsplan som möjliggör en långsiktig tillgång till dricksvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd. Den ska ta höjd för framtida krav och planerad bebyggelseutveckling i hela kommunen, för både boende och näringsliv. I denna ska även ingå en reservvattenplan.
2. Allmänna dricksvattentäkter och reservvattentäkter ska ha ett fullgott vattenskydd som säkerställer råvattenkvalitet och kvantitet.
3. Vattenförluster i det allmänna dricksvattennätet ska minska över tid.
4. Kommunikationsinsatser gällande en hållbar vattenanvändning ska genomföras kontinuerligt.
5. Den allmänna dricksvattenförsörjningen ska vara skyddad från angrepp och sabotage.
6. För alla områden med allmän dricksvattenförsörjning ska det finnas en nödvattenplan. Vid totalt vattenavbrott ska distributionspunkter vara kända för berörda.

3.2.2 Spillvatten

7. Det ska finnas en långsiktig plan för den allmänna spillvattenhanteringen som tar höjd för framtida krav och planerad bebyggelseutveckling.
8. Andelen tillskottsvatten i det allmänna spillvattennätet ska minska över tid.
9. Arbetet mot bräddning från allmänna avloppsanläggningar ska ges hög prioritet, framför allt till recipienter som är känsliga för näringsbelastning.
10. Kommunen ska löpande och systematiskt arbeta med att minska utsläpp till avlopp av oönskade ämnen från hushåll, industrier och andra verksamheter.

3.3 Enskild VA-försörjning

1. Standarden på enskilda avloppsanläggningar ska vara känd av berörda fastighetsägare och tillsynsmyndigheten.

Principer för ersättning vid inlösen

Va-huvudmannen kan, under vissa förutsättningar, ersätta enskilda fastighetsägare som nyligen anlagt enskilda avloppsanläggningar, i samband med att kommunalt vatten och avlopp byggs ut enligt 40 § Lag om allmänna vattentjänster.

Villkor för ersättningar:

1. Inlösen kan bara bli aktuellt om avloppsanläggningen blir onyttig efter utbyggnaden av det kommunala VA-nätet
2. Fastigheten ingår i det VA-verksamhetsområde som fastställs av kommunfullmäktige.
3. Anläggningen ska ha tillstånd som enskild avloppsanläggning och vara färdigställd enligt tillstånd.
4. Anläggningens avskrivningstid ska vara enligt tabellen nedan.
5. Ersättningen utgår med maximalt avloppsandelen i anläggningsavgiften.
6. Verifierade kostnader för material och arbete ersätts. Värdet nedräknas enligt beslutade avskrivningstider för respektive typ av anläggning, se tabell nedan. Kan inte kostnader för anläggningen styrkas tillämpas en schablon för material och arbetskostnader.
7. Värdet nedräknas enligt beslutad avskrivningstid för respektive typ av anläggning

Typ av anläggning	Avskrivningstid
Sluten tank för WC-avlopp	15 år
Infiltrationsanläggning för BDT-avlopp med slamavskiljare	15 år
Infiltrationsanläggning för WC- och BDT-avlopp med slamavskiljare	15 år
Markbädd för WC- och BDT-avlopp med slamavskiljare mm	15 år
Minireningsverk eller torra toalettlösningar	15 år

3.4 Dagvatten och skyfall

1. Dagvatten ska ses som en estetisk, ekologisk och hydrologisk resurs. Öppna och gröna lösningar som synliggör dagvattenhanteringen ska anläggas när det är ekonomiskt, estetiskt och ekologiskt lämpligt.
2. Dagvatten som uppstår på kvartermark (tomtmark) omhändertas i första hand lokalt. När det i undantagsfall krävs, används fördröjning på allmän plats och avledning i ledningsnät.
3. Dagvattenhanteringen ska lyftas fram i samhällsplaneringen med beaktande av miljöbelastning och klimatförändringar genom att dagvattenfrågan belyses tidigt i planprocessen eller i utredningsskedet.
4. Dagvatten ska renas och fördröjas så nära källan som möjligt.
5. Den naturliga vattenbalansen ska så långt som möjligt bibehållas.
6. Dagvatten- och skyfallshanteringen ska utredas kontinuerligt i samtliga skeden i samhällsbyggnadsprocessen, från tidiga skeden till genomförande och drift.
7. Ansvar för dagvatten- och skyfallshantering bör vara tydligt för befintliga och nya anläggningar inom såväl kommunens organisation som för privatpersoner, näringsliv och samfälligheter.
8. Behov av utbyggnad av verksamhetsområde för dagvatten eller förnyelse av befintligt nät ska bedömas i samhällsbyggnadsprocessen, i befintliga miljöer och vid VA-utbyggnad.
9. Markaryds kommun ska jobba aktivt med att koppla bort dag- och dräneringsvatten från allmänna spillvattenledningar.
10. En klimatanpassningsplan ska tas fram som behandlar både höga flöden, översvämning, skyfall och skyddsåtgärder från Lagans avrinningsområde i syfte att minska risken för befintlig bebyggelse.
11. Skyfallsberedskap motsvarande minst 100-årsregn ska eftersträvas i öppna dagvattensystem vid ombyggnationer av allmän platsmark och vid detaljplanläggning.

3.5 Brand- och släckvatten

1. Utreda behovet av brandposter i samband med utbyggnation eller ombyggnation av befintligt nät.

2. Förhindra att förorenat släckvatten ger upphov till förorening av grund- och ytvatten, samt okontrollerat sprids inom vattenskyddsområde eller nära enskild vattentäkt.
3. Om möjligt kunna förhindra/begränsa att miljöfarliga föroreningar når dagvattensystemen vid större utsläpp eller olyckor.